

Lynchen van jongen maakt duidelijk hoe de kastevloek India nog steeds schaadt

Sai Ram, levend verbrand vanwege een loslopende geit, is slechts een van de 17.000 Dalit-slachtoffers van kastengeweld in de deelstaat Bihar.

In een andere tijd en op een andere plek zou Sai Ram wellicht dit ernstige lot zijn ontlopen. Maar hij stierf vorige week onder vreselijke pijn, als slachtoffer van een bitter en nauwelijks beschreven conflict dat ieder jaar vele levens kost.

Ram, 15 jaar oud, was een geitenhoeder in een dorp in de arme oostelijke Indiase deelstaat Bihar. Hij was een Dalit, uit de onderste laag van het kastenstelsel dat nog de levens – en soms de dood – bepaalt van miljoenen mensen in de opkomende economische macht India.

Dalits tijdens een ceremonie ter ere van overlevenden van kastenwreedheden. Dalits in Bihar worden al sinds lang geconfronteerd met moorden en groepsverkrachtingen.

Zwaar mishandeld

Zijn vermeende moordenaar, die momenteel wordt vastgehouden door de lokale politie, komt uit een hogere kaste van landeigenaren. Hij nam aanstoot aan het feit dat een van geiten van de teenager op zijn rijstveld terecht kwam en van de gewassen at. Ram werd overmeesterd door de landeigenaar en een groep andere mannen. Hij werd zwaar mishandeld.

Vervolgens werd hij met benzine overgoten en aangestoken, aldus Jiut Ram, Ram's vader. "Hij huilde om hulp, en toen werd het stil," vertelde de 50-jarige dagloner aan *The Guardian*.

Het incident vond plaats bij het dorp Mohanpur, zo'n 200 km ten zuidwesten van Bihar's hoofdstad Patna, in een gebied dat bekend staat om zijn kastenspanningen. Het was de laatste in een reeks gewelddadige incidenten dat opnieuw het probleem kastendiscriminatie aantoont, in het bijzonder op het wetteloze en verarmde platteland.

Groepsverkrachting Dalit-vrouwen

Eerder deze maand werden naar verluidt vijf Dalit-vrouwen slachtoffer van een groepsverkrachting door mannen van een hogere kaste mannen in Bihar's centrale district Bhojpur. In september werden in twee andere districten van Bihar honderden Dalit-gezinnen gedwongen te verhuizen nadat een man uit hun gemeenschap probeerde om bij lokale verkiezingen de strijd aan te gaan met kandidaten van een hogere kaste.

Zulke ervaringen van kastengeweld worden gewoonlijk veroorzaakt door verschillende politieke, sociale en economische factoren. Een reden voor de recente incidenten in Bihar kan de benoeming in mei jl. zijn van Jitan Ram Manjhi, een Dalit, als deelstaatspremier.

Sinds hij aan de macht is heeft Manjhi maatregelen aangekondigd om andere Dalits in Bihar, een van India's armste deelstaten, te helpen. Zo zou hij de Dalit-gemeenschap aangespoord hebben om meer kinderen te krijgen om zo een krachtiger politieke macht te worden.

Dalits zijn goed voor ongeveer 15% van Bihar's bevolking van bijna 104 miljoen mensen.

De oproep van de premier werd niet goed ontvangen door leden van andere kasten, aldus lokale waarnemers.

Vergelding door hogere kasten

Sachindra Narayan, een prominent sociaal wetenschapper uit Patna die deel uitmaakt van de Nationale Commissie voor de Mensenrechten in Delhi, zei: "De voornaamste reden [voor het geweld] is dat [Dalits] zich mondiger voelen met iemand uit hun gemeenschap aan het hoofd van de deelstaat, en begonnen zijn om hun rechten op te eisen. Dit is puur een vergelding van de dominante sociale groepen."

Premier Manjhi beweert dat een tempel in het noorden van Bihar, na zijn bezoek aan het heiligdom, ritueel werd gereinigd en de godenbeelden gewassen met heilig water¹). Dergelijke ceremonies worden nog steeds uitgevoerd door hogere kasten om 'vervuiling' achtergelaten door bezoekers van lagere kasten ongedaan te maken.

"Een diepgewortelde vooroordeel heerst tegen [...] mensen uit de onderdrukte lagen van de samenleving [...] Ik ben zelf een slachtoffer van een kastengerelateerd vooroordeel geweest," aldus de 70-jarige Manjhi.

Tegenstanders beweren dat Manjhi de kastenspanningen aanwakkert voor politiek voordeel.

Politieke kastenstrijd

In grote naburige deelstaat Uttar Pradesh is kaste ook een belangrijke politieke kwestie, waarbij de macht wordt betwist door twee partijen die in grote lijnen twee verschillende kastengemeenschappen vertegenwoordigen. De partij van Mayawati voert nadrukkelijk campagne voor Dalits, terwijl de regerende Samajwadi partij door velen wordt gezien als vertegenwoordiger van de Yadav-gemeenschap, van oorsprong veehouders.

Kaste speelde ook bij recente nationale verkiezingen een rol. De minister-president, Narendra Modi, komt uit een arm gezin van de Ghanchi's, een lagere kastengemeenschap die wordt geassocieerd met de verkoop van olie. Zijn opkomst, van nederige afkomst tot leider van 1,25 miljard mensen, heeft velen geïnspireerd - maar ook minachting uitgelokt van elitaire politici die de spot dreven met zijn achtergrond²).

Er is twijfel over de oorsprong van kasten. Sommigen wijzen op oude religieuze teksten, anderen op strenge classificaties van lokale omschrijvingen van gemeenschap en identiteit door de Britse overheersers. Het woord "kaste" is van Portugese afkomst.

Kritiek op Gandhi

Ongeacht de oorsprong ervan heeft het woord nog steeds de macht om verdeeldheid aan te wakkeren. Arundhati Roy, de met de Booker-prijs bekroonde auteur, beschuldigde onlangs Mahatma Gandhi, India's gerespecteerde leider naar onafhankelijkheid, van discriminatie en riep op tot naamsverandering van instellingen die zijn naam dragen vanwege zijn houding ten opzichte van kaste.

Ze zei: "Het is tijd om een paar waarheden te onthullen over een persoon wiens leer van geweldloosheid was gebaseerd op de aanvaarding van de meest wrede sociale hiërarchie ooit, het kastensysteem... Is het echt nodig dat we onze universiteiten naar hem vernoemen?"

Sociologen zeggen dat de snelle verstedelijking van India het kastensysteem verzwakt heeft, omdat de realiteit van het leven in de overvolle Indiase steden het handhaven van sociale scheiding en discriminatie door bepaalde gewoonten of geweld veel moeilijker maakt.

Maar als verandering naar plaatsen als landelijk Bihar komt, dan gaat dat vaak gepaard met geweld.

In oktober vorig jaar doodde een bermbom Sunil Pandey, een landeigenaar waarvan werd beweerd dat hij hoofdrol speelde in een in 1994 opgerichte militie om de belangen van de hogere kasten in de deelstaat af te dwingen. Recent was die militie nauwelijks actief.

Bloedbaden onder Dalits, maar geen veroordeling

De Ranvir Sena militie, opgericht door mensen van de Bhumihar-kaste van grootgrondbezitters, is verantwoordelijk voor een reeks bloedbaden onder Dalits in de jaren 1990³⁾. Deze reeks moorden, in feite represailles tegen de lokale maoïstische guerrillastrijders die ook vele doden verantwoordelijk waren, bereikte een bloedige climax met de dood van 58 mannen, vrouwen en kinderen die niets te maken hadden met het extremisme, in het dorp Lakshman Bathe in 1998. Ranvir Sena en Pandey kregen de schuld.

Vorig jaar werd de veroordeling van 24 mannen voor dat bloedbad door het Hooggerechtshof van Bihar afgewezen⁴⁾, wat hernieuwde botsingen tot gevolg had.

Recht voor Dalit geitenhoeder?

De autoriteiten hebben om een snelle rechtszaak gevraagd voor de misdaad tegen Ram, de 15-jarige die vorige week werd verbrand. Maar van bijna 17.000 rechtszaken met aanklachten tegen geweld tegen Dalits in Bihar is er vorig jaar slechts 10% behandeld.

"We gaan snel een proces in deze zaak starten," zei Chandan Kumar Kushwaha, de lokale politie-inspecteur, terwijl de premier aan verslaggevers vertelde dat hij zich persoonlijk voor deze zaak zou inzetten. "Ik heb gesproken met de directeur-generaal van de politie van de deelstaat en het districtshoofd van politie van de betrokken politiediensten, en heb hen opdracht gegeven per ommekeer recht te doen aan het slachtoffer en zijn familie," zei Manjhi.

Voor de vader van de tiener is er niets dat de dood van zijn zoon kan goed maken. "Mijn hele wereld is nu verloren," zei hij.

Noten

- 1) <http://ibnlive.in.com/news/temple-was-washed-after-i-visited-it-says-bihar-cm-jitan-ram-manjhi/502685-3-232.html>
- 2) <http://www.ndtv.com/article/india/in-congress-war-room-rahul-gandhi-cites-mani-shankar-aiyar-s-chaiwallah-remark-480131>
- 3) <http://www.hrw.org/reports/1999/india/India994-06.htm>
- 4) <http://www.theguardian.com/world/2013/dec/19/bihar-caste-war-maoist-india>

Origineel artikel:

<http://www.theguardian.com/world/2014/oct/19/lynching-boy-underlines-curse-caste-still-blights-india>